18/06/2021

Το μυστήριο της Εξομολόγησης στον καιρό της πανδημίας

Μητροπολιτικό Έργο / Ι.Μ. Βεροίας, Ναούσης και Καμπανίας

Στο πλαίσιο των ΚΖ΄ Παυλείων την Πέμπτη 17 Ιουνίου το πρωί στον υπό κατασκευή Ιερό Ναό του Αγίου Λουκά του Ιατρού στην Ιερά Μονή της Παναγίας Δοβρά Βεροίας πραγματοποιήθηκε η καθιερωμένη ημερίδα πνευματικών με θέμα: «Το μυστήριο της Εξομολόγησης στον καιρό της πανδημίας».

Στην αρχή της ημερίδας ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Βεροίας, Ναούσης και Καμπανίας κ. Παντελεήμων απηύθυνε χαιρετισμό και καλωσόρισε τον ομιλητή και τους Ιερείς.

Κεντρικός ομιλητής ήταν **ο Καθηγητής του Τμήματος Κοινωνικής Θεολογίας και Χριστιανικού Πολιτισμού του Α.Π.Θ. Πρωτοπρεσβύτερος π. Αθανάσιος Γκίκας**, ο οποίος ανέπτυξε σκέψεις, προτάσεις και προβληματισμούς σχετικά με το μυστήριο της Εξομολόγησης στον καιρό της πανδημίας, ενώ στο τέλος ακολούθησε γόνιμη συζήτηση.

Την εκδήλωση παρουσίασε ο Αρχιερατικός Επίτροπος Βεργίνης Αρχιμ. Ιερεμίας Γεωργαλής.

Ο Σεβασμιώτατος στην εισαγωγική του ομιλία του ανέφερε μεταξύ άλλων:

Μέ τή χάρη τοῦ Θεοῦ καί τίς πρεσβεῖες τοῦ ἁγίου ἐνδόξου πρω-τοκορυφαίου ἀπο-στόλου Παύλου, πρός τιμήν τοῦ ὁποίου εἶναι ἀφιε-ρωμένη καί αὐτή ἡ Ἡμερίδα, πού ἐντάσσεται στό πλαίσιο τῶν ΚΖ΄ Παυλείων, ἀλλά καί τοῦ ἁγίου Λουκᾶ, τοῦ ἰατροῦ καί θαυμα-τουρ-γοῦ, ὁ ὁποῖος μᾶς φιλοξενεῖ σή-με-ρα στόν ἱερό ναό του, συνα-ντώμε-θα καί φέτος στήν καθιε-ρωμένη πλέον Ἡμερίδα τῶν πνευματικῶν τῆς Ἱερᾶς μας Μητροπόλεως, καί ἔχω τήν χαρά νά σᾶς καλωσορίσω ὅλους ἐδῶ, στήν Ἱερά Μονή τῆς Παναγίας Δοβρᾶ, καί ἰδιαιτέρως τόν σημερινό ὁμιλητή μας, αἰδε-σιμολογιώτατο πρωτοπρεσβύτερο π. Ἀθανάσιο Γκίκα, καθηγητή τῆς Ποιμαντικῆς καί τῆς Ἐξομολογη-τικῆς στή Θεολογική Σχολή τοῦ Ἀριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσ-σα-λονίκης, τόν ὁποῖο ἔχουμε τήν τιμή καί τή χαρά νά εἶναι κοντά μας γιά νά μᾶς ὁμιλήσει.

Συνήθως τά θέματα τῶν Ἡμερί-δων πού πραγματοποιοῦνται στήν Ἱερά Μητρόπολή μας στή διάρκεια τῶν Παυλείων σχετίζονται μέ τό γενικό θέμα τοῦ κάθε χρόνου καί ἀποτελοῦν κατά κάποιο τρόπο μιά ἐξειδίκευση τοῦ θέματος ἀνάλογα μέ τά πρόσωπα στά ὁποῖα ἀπευ-θύνεται ἡ Ἡμερίδα, ἤ, ἄν θέλετε, οἱ εἰσηγήσεις στίς διάφορες Ἡμερίδες φωτίζουν ἐπιμέρους πτυχές τοῦ θέματος τῶν Παυλείων.

Καί θά ἦταν καί φέτος αὐτό δυ-να-τό, καθώς τό θέμα τῶν ΚΖ΄ Παυ-λείων εἶναι «Ὁ ἀπόστολος Παῦλος καί οἱ πνευματικές διεργασίες πρίν ἀπό τό 1821», θέμα πού ἔχει σχέση μέ τήν ἐπέτειο τῶν 200 ἐτῶν ἀπό τήν ἔναρξη τῆς ἐπαναστάσεως τοῦ 1821, τήν ὁποία ἑορτάζει καί τιμᾶ ἡ πατρίδα μας ἀλλά καί ἡ Ἐκκλησία μας, καί βεβαίως καί ἡ Ἱερά Μη-τρό-πολή μας καθ᾽ ὅλη τή διάρκεια τοῦ ἔτους.

Ἤδη ὅμως, ὅπως ὅλοι γνωρίζετε, ἡ Ἱερά Μητρόπολή μας ἔχει διορ-γανώσει ἀρκετές ἐκδηλώσεις γιά νά τιμήσει τή μεγάλη αὐτή ἐθνική ἐπέτειο, ἀλλά καί ἕναν κύκλο ἑβδο-μαδιαίων ὁμιλιῶν ὑπό τόν τίτλο «Μαρτύρων καί ἡρώων αἵ-μα-τα», μέ σκοπό νά ἀναδείξουμε τήν προσφορά τόσο τῆς Ἐκκλησίας ὅσο καί ὅλων τῶν πρωταγωνιστῶν τῆς ἑλληνικῆς ἐπαναστάσεως.

Ἔτσι, θεωρήσαμε σκόπιμο νά ἀφιε-ρώσουμε τήν Ἡμερίδα τῶν πνευματικῶν σέ ἕνα ἄλλο ἐπίκαιρο θέμα πού μᾶς ἀπασχόλησε καί μᾶς ἀπασχολεῖ ὅλους, ἕνα θέμα τό ὁποῖο ἀντιμετωπίζουμε ἤ καί θά ἀντιμετωπίσουμε ὡς πνευματικοί, τό θέμα τῆς πανδημίας τοῦ κορω-νοϊοῦ.

Ζήσαμε καί ζοῦμε ἀκόμη μία δοκι-μασία πρωτόγνωρη, μία δοκιμασία πού κανείς μας δέν εἶχε φαντασθεῖ ὅτι μπορεῖ νά μᾶς ἐπισκεφθεῖ καί μάλιστα νά διαρκέσει τόσο μεγάλο χρονικό διάστημα καί νά ἔχει τόσο πολλές συνέπειες στή ζωή μας καί ὡς ἀτόμων καί ὡς κοινωνίας καί ὡς ἐκκλησιαστικοῦ σώματος.

Ὁ Θεός ἐπέτρεψε νά δοκιμα-σθοῦ-με γιά λόγους πού Ἐκεῖνος γνω-ρίζει. Ἐπέτρεψε

νά ζήσουμε γιά ἀρκετούς μῆνες ἀπομονωμένοι ἀπό τούς οἰκείους καί τούς φίλους μας, περιορισμένοι στά σπίτια μας καί στά μοναστήρια μας καί χωρίς ἀκόμη δυνατότητα μετακινήσεως. Ἐπέτρεψε νά περάσουμε ὅλους αὐτούς τούς μῆνες μέ κλειστούς τούς ναούς μας ἤ μέ περιορισμένο ἀριθμό πιστῶν, μέ ἀλλαγές στά προγράμματα καί στίς προϋ-πο-θέσεις λειτουργίας τῶν ἱερῶν να-ῶν, χωρίς δυνατότητες γιά κα-τη-χητικό καί κηρυκτικό ἔργο, χωρίς τήν εὐκολία τῆς ἐπικοινω-νίας πού εἴχαμε ἄλλοτε μέ τούς ἀνθρώπους.

Ὅλα αὐτά ἀποτελοῦν μία μεγάλη δοκιμασία γιά ὅλους μας. Καί ἄν προσθέσουμε σέ αὐτή καί τίς ἄλλες δοκιμασίες πού κλήθηκαν νά ἀντι-μετωπίσουν πολλοί ἀδελφοί μας, τήν ἴδια τήν ἀσθένεια τοῦ κορω-νοϊοῦ, στόν ἑαυτό τους ἤ σέ συγ-γενικά καί φιλικά τους πρόσωπα, τή δοκιμασία τῆς νοσηλείας, τήν ἀκόμη ὀδυνηρότερη τῆς ἀπομο-νώ-σεως κατά τή διάρκεια τῆς νοση-λείας στό νοσοκομεῖο ἤ καί στίς Μονάδες Ἐντατικῆς Θεραπείας, καί σέ ἀρκετές περιπτώσεις, δυστυ-χῶς, καί τόν θάνατο, τότε κανείς δέν ἀμφιβάλλει γιά τό μέγεθός της.

Οἱ δοκιμασίες αὐτές, ἀλλά καί ἡ ἀγωνία, ἡ ἀνησυχία, ἡ ἀβεβαιό-τη-τα, ὁ φόβος, συναισθήματα πού ὅλοι νιώσαμε, καθώς βλέπαμε γύ-ρω μας ἤ παρακολουθούσαμε τίς ἐξελίξεις, δημιούργησαν ψυχολο-γι-κά προβλήματα, ἀκόμη καί σέ ἀνθρώπους πού ἔχουν κάποια πνευματική καλλιέργεια, τά ὁποῖα μέ τή σειρά τους ἐπηρεάζουν τή συμπεριφορά τους, προκαλοῦν προ-βλήματα στίς οἰκογενειακές σχέσεις, στήν ἐπαγγελματική καί οἰκογενειακή ζωή καί κατ᾽ ἐπέκτα-ση καί στήν πνευματική ζωή. Καί ὅλα αὐτά εἶναι θέματα, εἶναι προβλήματα τά ὁποῖα θά τά βροῦμε καί θά τά

ἀκούσουμε στήν ἐξομο-λό-γηση.

Καί ἄν σέ αὐτά προσθέσει κανείς καί τά ὅσα προκάλεσαν οἱ ἀτέρμο-νες συζητήσεις, πού διεξήγοντο εἴτε στά μέσα μαζικῆς ἐπικοινω-νίας εἴτε στά κοινωνικά δίκτυα καί τό διαδίκτυο, γιά τήν ὕπαρξη ἤ ὄχι τοῦ κορωνοϊοῦ, γιά τίς συνέπειες τῶν ἐμβολίων, γιά τή χρήση τῆς μάσκας, γιά τή θεία Κοινωνία, γιά τίς ἀποφάσεις τῆς Ἱερᾶς Συνόδου σχετικά μέ τή λειτουργία τῶν ἱερῶν ναῶν, κλόνισαν ἀσφαλῶς τήν πίστη πολλῶν ἀδελφῶν μας, καί ἄν ἀκόμη δέν τήν κλόνισαν, τούς προβλημάτισαν, τούς γέμισαν μέ ἐρωτηματικά, τούς ἔκαναν νά ἀνησυχήσουν, καί ὅλα αὐτά θά τά ἐκφράσουν μέ κάποιον τρόπο στήν ἐξομολόγηση.

Τί μπορεῖ νά κάνει ὁ πνευματικός γιά νά βοηθήσει τούς ἀνθρώπους πού ἔρχονται στό μυστήριο, ἰδίως μάλιστα κάποιους πού στερήθηκαν ἤ ἀπομακρύνθηκαν ἀπό τό μυστή-ριο τῆς ἱερᾶς ἐξομολογήσεως ἤ καί τῆς θείας κοινωνίας κάποιο διά-στη-μα γιά διαφόρους λόγους;

Τό πρῶτο βεβαίως πού χρειάζο-νται καί ἀναμένουν οἱ ἀδελφοί μας εἶναι νά τούς στηρίξουμε καί νά τούς ἐνισχύσουμε. Νά τούς βοηθή-σουμε νά κατανοήσουν ὅτι δέν εἶναι μόνο αὐτοί πού αἰσθάνονται ἔτσι, πού αἰσθάνονται κουρασμέ-νοι, ἐξουθενωμένοι ἤ καί ἀπελπι-σμέ-νοι κάποιες φορές. Νά τούς ποῦ-με ὅτι οἱ δοκιμασίες εἶναι μέ-ρος τῆς ζωῆς τοῦ κάθε ἀνθρώπου, ἀλλά ἡ ζωή μας εἶναι στά χέρια τοῦ Θεοῦ, ἐφόσον πιστεύουμε καί ἐμπι-στευόμεθα στήν ἀγάπη του. Νά τούς ποῦμε ὅτι ὅλα αὐτά πού περά-σαμε καί περνοῦμε μπορεῖ νά ἦταν μία μεγάλη δοκιμασία, ἀλλά ἡ χάρη τοῦ Θεοῦ δέν μᾶς ἐγκατέ-λειψε, καί αὐτήν θά πρέπει νά ἐμπιστευόμεθα καί νά ἔχουμε τήν ἐλπίδα μας καί γιά τή συνέχεια.

Τό βασικό στοιχεῖο πού πρέπει νά διδαχθοῦμε ὅλοι ἀπό τήν πανδη-μία καί τή δοκιμασία αὐτή εἶναι ὅτι ἡ πίστη μας στόν Θεό δέν εἶναι μό-νο γιά τόν καιρό πού ὅλα πηγαί-νουν καλά στή ζωή μας, πού δέν ἀντιμετωπίζουμε προβλήματα, ἀλλά πάντοτε, κατά μείζονα λόγο μάλιστα στίς ὧρες τοῦ πειρασμοῦ καί τῆς δοκιμασίας. Γιατί ἡ μόνη σταθερά στή ζωή μας εἶναι ὁ Θεός. Ὁ μόνος πού μπορεῖ νά μᾶς βοη-θήσει εἶναι Ἐκεῖνος, ὁ ὁποῖος μπο-ρεῖ νά μᾶς δώσει «σύν τῷ πειρασμῷ καί τήν ἔκβασιν αὐτοῦ». Ἐκεῖνος πού δέν ἐπιτρέπει τυχαῖα νά μᾶς συμβεῖ κάτι, ἀλλά ἔχει ἕνα σχέδιο γιά τόν καθένα μας. Καί ἄν ἐμπιστευόμασθε τήν Πρόνοιά του, ἄν ἐμπιστευόμεθα τήν ἀγάπη του, δέν πρέπει νά ἀμφιβάλλουμε ὅτι καί αὐτή ἡ δοκιμασία θά γίνει ἀφορμή γιά τήν πνευματική μας πρόοδο, ἀφορμή γιά νά λάβουμε περισσότερη χάρη ἀπό τόν Θεό, καί μέ τή χάρη αὐτή νά θεραπευθοῦμε καί ἀπό τίς πληγές καί τά τραύματα πού μπορεῖ νά ἄφησε στίς ψυχές μας ἡ δοκιμασία τῆς πανδημίας.

Γι᾽ αὐτό καί εἶναι σημαντικό νά μάθουμε καί ἐμεῖς, ἀλλά καί οἱ ἀδελφοί μας, ὅτι θά πρέπει νά ἀντι-μετωπίζουμε τίς δοκιμασίες πού μᾶς ἐπισκέπτονται μέ ὑπομονή καί ἐπιμονή. Νά ὑπομένουμε ὅ,τι καί ἄν συναντήσουμε, χωρίς νά δυσα-νασχετοῦμε καί χωρίς νά ἀγωνι-οῦ-με γιατί δέν περνᾶ. Νά ὑπομέ-νουμε, γιατί ἡ ὑπομονή, πού εἶναι καρπός τῆς ἐμπιστοσύνης πού θά πρέπει νά ἔχουμε στόν Θεό, μᾶς δίνει ἐλπίδα, ἀλλά καί συγχρόνως ἀποτελεῖ ἕνα εἶδος πνευματικῆς ἀσκήσεως, διότι χωρίς ὑπομονή καί ἐπιμονή δέν μποροῦμε νά κατορ-θώσουμε τίποτε στή ζωή μας.

Ὁ πνευματικός ἀγώνας γιά τήν ἐν Χριστῷ ζωή ἀπαιτεῖ ὑπομονή καί ἐπιμονή. Ἄν δέν ἔχουμε ὑπομονή, δέν μποροῦμε νά ἐπιμένουμε, ὥστε νά ἐπιτύχουμε αὐτό πού θέλουμε, νά ἐπιτύχουμε νά κόψουμε μία κακή συνήθεια, μία ἀδυναμία, ἕνα πάθος, ἀλλά καί νά ἀντιμετω-πί-ζουμε μέ πραότητα τούς ἀδελφούς μας καί νά ἀγωνιζόμεθα γιά νά κατακτήσουμε τήν ἀρετή.

Ἔτσι μποροῦμε νά ποῦμε ὅτι ἡ δοκιμασία τῆς πανδημίας ἦταν μία προπαιδεία γιά τήν ὑπομονή, τήν ὁποία ὅλοι ἔχουμε ἀνάγκη, γιατί αὐτή εἶναι πρόξενος τῆς σωτηρίας μας.

Κάτι ἀκόμη γιά τό ὁποῖο θά χρειασθεῖ ἴσως νά μιλήσουμε στούς ἀδελφούς μας εἶναι ἡ ἀνάγκη νά ἐπιστρέψουμε στούς κανονικούς, θά ἔλεγα, ρυθμούς, τῆς πνευματι-κῆς καί μυστηριακῆς ζωῆς.

Ἀρκετοί ἀδελφοί μας ἔμειναν μα-κριά ἀπό τά ἱερά μυστήρια τῆς Ἐκκλησίας καί ἀπό τή λειτουργική ζωή εἴτε ἀπό ἀνάγκη εἴτε ἀπό φό-βο. Καί ἐπειδή τό διάστημα αὐτό ἦταν μεγάλο, ἐλλοχεύει ὁ κίνδυ-νος νά γίνει αὐτή, ἡ ἀκούσια ἤ ἑκουσία ἀποχή, συνήθεια. Μπορεῖ ἀκόμη ἡ ταραχή πού δημιούργησε σέ κάποιες ψυχές ἡ δοκιμασία τῆς πανδημίας, νά τίς ἀπομάκρυνε καί ἀπό τήν προσευχή, τή μελέτη καί τά ἄλλα πνευματικά καθήκοντα. Δέν θά πρέπει ὅμως νά συνεχίσουν μέ τόν ἴδιο τρόπο. Δέν θά πρέπει νά στεροῦν τόν ἑαυτό τους ἀπό τά ἱερά μυστήρια. Δέν θά πρέπει νά ἀφήσουν νά ἀποδιοργανωθεῖ τό πρόγραμμα πού εἶχαν στήν πνευ-ματική ζωή. Καί ἄν μέχρι τώρα συνέ-βαινε αὐτό, θά πρέπει νά κά-νουν προσπάθεια γιά νά ἐπανέλ-θουν, γιατί εἶναι κρίμα ἀντί νά ἀξιο-ποιήσουμε τή δοκιμασία γιά τήν ψυχική καί πνευματική μας ὠφέ-λεια, νά γίνει ἀφορμή γιά τό ἀντίθετο.

Κλείνοντας θά ἤθελα νά προσθέ-σω καί κάτι τελευταῖο.

Ἔχω μιλήσει πολλές φορές καί γιά τή στάση τῆς Ἐκκλησίας μας ἔναντι ὅλων τῶν μέτρων ὑγειονο-μικῆς προστασίας πού συστήνουν οἱ εἰδικοί ἰατροί καί ἡ πολιτεία καί δέν θά ἐπανέλθω. Τό μόνο πού θέλω νά πῶ εἶναι ὅτι ὅλοι ἔχουμε ὑποχρέωση νά τά σεβόμεθα καί νά κάνουμε ὑπακοή σέ ὅλες τίς ἀπο-φάσεις καί τίς ἐγκυκλίους τῆς Ἱε-ρᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας μας. Δέν εἶναι δυνατόν οὔτε νά κάνου-με οὔτε νά συστήνουμε ἀνυπακοή σέ αὐτές οὔτε πολύ περισσότερο νά ἀναλαμβάνουμε ἐμεῖς τήν εὐθύνη γιά τήν ὑγεία καί τή ζωή τῶν ἀνθρώπων.

Ἡ δική μας ἀποστολή ὡς πνευ-ματικῶν εἶναι ἄλλη, καί καλό θά εἶναι νά μήν ἀκοῦμε καί νά μήν ἐπηρεαζόμεθα ἀπό τρίτους καί πολύ περισσότερο νά μήν ἐπηρεά-ζουμε ὅσους ἐμπιστεύονται τήν ψυ-χή τους στό πετραχήλι μας.

Μέ αὐτές τίς σκέψεις καί ἐκφρά-ζοντας τή χαρά μου γι᾽ αὐτή τήν εὐκαιρία τῆς συναντήσεώς μας καί τῆς συζητήσεως πού θά ἔχουμε στή συνέχεια, θά ἤθελα νά σᾶς συστή-σω τόν ἐκλεκτό ὁμιλητή μας, τόν πρωτοπρεσβύτερο π. Ἀθανάσιο Γκί-κα, καθηγητή, ὅπως εἶπα καί προηγουμένως, τῆς Ποιμαντικῆς καί τῆς Ἐξομολογητικῆς τῆς Θεο-λο-γικῆς Σχολῆς τοῦ Α.Π.Θ.

Σέ πολλούς εἶναι γνωστός ἀπό τή Θεολογική Σχολή, ἦταν καθηγητής σας. Ἐγώ ἔχω τήν χαρά νά τόν γνω-ρίζω ἀπό τήν ἐποχή τῆς διακο-νίας μου στήν Ἱερά Μητρόπολη Θεσσαλονίκης, καθώς καί ὁ π. Ἀθα-νάσιος διακονεῖ ἐκεῖ, ἀπό πολλά χρόνια, στό Μετόχι τῆς Ἱερᾶς Μο-νῆς Σίμωνος Πέτρας, στόν ἱερό ναό τοῦ ἁγίου Χαραλάμπους, ὅπου δρα-στηριοποιεῖται ὡς πνευματικός, συμβουλεύει νέους, ἐφήβους, ἀλλά καί οἰκογένειες, καί διαθέτει μεγά-λη ἐμπειρία στόν τομέα αὐτό.

Παράλληλα βέβαια ἔχει ἐξειδι-κευ-θεῖ στόν τομέα τῆς Ποιμαντι-κῆς καί τῆς Ποιμαντικῆς Ψυχολο-γίας καί ἔχει ἀνάλογες σπουδές καί στή Μεγάλη Βρετανία καί στή Θεσ-σαλονίκη, ἀλλά καί ἔχει γράψει πολλές μελέτες σχετικές μέ τά θέματα αὐτά.

Ἔτσι σήμερα πού ἔχουμε τή χαρά νά βρίσκεται ἀνάμεσά μας, θά τόν ἀκούσουμε νά μᾶς μιλᾶ καί μέ τήν ἐπιστημονική του ἰδιότητα ἀλλά καί μέ τήν ἐκκλησιαστική του ἐμπει-ρία, καί εἶμαι βέβαιος ὅτι θά ἔχει πολλά καί ὠφέλιμα νά μᾶς πεῖ.

Σᾶς εὐχαριστῶ ἀπό καρδίας γιά τήν εὐγενῆ ἀνταπόκρισή σας καί τήν παρουσία

σας καί σᾶς παρακα-λῶ νά ἔλθετε στό βῆμα.

ΓΙΑ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΕΣ ΚΑΝΤΕ ΚΛΙΚ ΕΔΩ